

4.2. Termesztett növények

Heves megye azon területek közé tartozik, ahol gyakorlatilag a mezőgazdaság minden ága nem csak jelen van, de jelentős is. A szántóföldi növények mellett a zöldségfélék termelése már kevésbé meghatározó, de a szőlő- és gyümölcságazat is fontos. Az egri körzet kicsiben ugyanezt képezi le, bár a hangsúlyok eltolódnak. Szinte minden területen a szántóföldi növények a fontosabbak, és a legnagyobb területen termesztett növények, a zöldségtermesztés csak nyomokban maradt meg, s említésre méltó a gyümölcsstermesztés is. Ezek aránya időről időre változik, ezért a felsorolásunkban nemcsak a jelenlegi, hanem az utóbbi 20-30 évben termesztett növényeket is megemlítjük.

Szántóföldi növények. A gabonafélék termesztésére mindenütt van lehetőség, s az őszi búza mellett az őszi árpa és a tavaszi árpa is előfordul a vetésforgóban. A zabot az elmúlt időszakban egy-egy területen vetették. A búza és a rozs keresztezésével létrehozott tritikálé, főleg az északi területeken került vetésre. A fénymag (más néven kanáriköles) is olyan növény, hogy amikor lehetőség van az értékesítésre, akkor akár több helyen, pár táblán is termesztetik, míg más években alig fordul elő. Jelenleg Feldebrőn termesztik. Verpeléten egy időben sok rozsot termesztettek, máskor szöszös bükkönnyel vegyesen vetették, jelenleg Tarnaszentmárián fordul elő.

A kukorica elsősorban nem ennek a körzetnek a növénye, bár előfordul mind a szemes, mind a silókukorica termesztése. Több olyan település is van, ahol termesztését teljesen abbahagyták. Szemes cirok, vagy szudánifű vetése igen ritkán fordul elő, elsősorban vadföldeken a vadásztársaságok telepítettek.

A napraforgó is termesztendő, de elsősorban a talajviszonyok, másodsorban az időjárási feltételek miatt kevésbé jelentős, mint a megye délebbi területein. Eger körzeténél északabbra is eredményesen termesztik. A másik olajos növény, a repce jelentősége az utóbbi években megnőtt,

4.2. Cultivated crops

Heves county belongs to the areas where practically all sectors of agriculture are not only present but also significant. Besides the arable crops the growing of vegetables is less significant; however the grape and fruit sectors are also important. The Eger district replicates the same on a smaller scale but the emphasis has shifted. In nearly all areas the arable crops are more important and they are grown in the largest areas, vegetables are only there in traces whilst growing fruit remains notable. Their proportions change from time to time, therefore when listing we do not only mention the crops currently grown but also those from the previous 20 to 30 years.

Arable crops. It is possible to grow cereals nearly anywhere and winter wheat, winter barley and spring wheat also appear in the crop rotation. Oat was planted in certain areas in previous times. Triticale that is a cross of wheat and rye was mainly planted in the northern areas. Light seed (also known as canary seed) is also a plant that, when there is demand, can be planted in a few areas, whilst in other years it can hardly be found. At the moment it is produced in Feldebrő. There was a lot of rye grown in Verpelét at a time, at other times it was mixed with hairy vetch, right now it can be found in Tarnaszentmária.

Maize is not a plant primarily for this region, however as well as corn silage it can be found. There are several settlements where the growing of maize was totally abandoned. Grain sorghum or sudan is rarely planted, primarily it was grown by hunting groups in areas with wild animals.

Also sunflower can be planted, however, mainly due to soil conditions, but also because of climate, it is less significant than in the south of the county. North of Eger it is also successfully cultivated. The significance of the other oil crop, rape seed, has increased in the past years also the harvest area has grown but its spread is limited by the backlog of the ground preparation

növekedett a vetésterülete is, de jelentősen korlátozza elterjedését az őszi talajmunkák elmaradása a túlságosan csapadékos időben, vagy száraz őszön a magvak vontatott kelése. Mindkét növény esetében korlátozza a terület növekedését az a rendelet, hogy önmaga után csak minden ötödik évben kerülhet. Meg kell még említenünk, hogy egy-egy táblán előfordult már, hogy olajlent is vetettek, s az utóbbi években pedig az olajretek színesítette a palettát Makláron.

A takarmánynövények közül jelenleg a lucerna és a vöröshere a gyakoribb, de volt már rá példa, hogy szarvaskerepet, vagy fehér herét is telepítettek, vagy a Kompolti Kutatóintézet hatására az ott nemesített tarka koronafürtöt próbálták ki, melyet kifejezetten a kevésbé jó, kifejezetten savanyú talajokon véltek perspektivikusnak. Pár éve Verpeléten egy táblán csillagfürtöt is vetettek. A szója kifejezetten az utóbbi idők növénye ebben a körzetben, Makláron és Egerszalókon került vetésre.

Nagyobb méretű burgonyatermesztés Sirok területén volt, viszont kisebb területeken, saját célra szinte mindenütt termesztik. Érdekesség csupán, hogy időnként a facélia (mézontófü) is megjelenik a területen, s ha nem is madáreleségnek, de zöldtrágyanövénynek vehetik, illetve vetőmag előállítás a cél, vagy a méhészek vetették méhlegelőnek.

A dohánytermesztés szinte teljesen abba maradt, a valaha híres verpeléti dohány hosszú évekre eltűnt, majd az újabb termesztési kísérletek sem bizonyultak tartósak, pedig területének egy részén kifejezetten jó minőségű dohánnyt lehetne termeszteni.

Zöldségtermesztés. A zöldségfélék termesztése ebben a körzetben sohasem volt jelentős, de régebben Verpeléten és Feldebrőn is nagyobb táblákon ültettek paradicsomot, néha vöröshagymát, vagy gyökéreződségeket. Kisebb területeken ez folyik, sőt káposztatermesztés is van pl. Feldebrőn, s Kerecsenden hajtattott paprika és paradicsomtermesztés folyik. A házi kertekben ezek szerepelnek, de a régebben sem jelentős ágazat mára gyakorlatilag csak nyomaiban fedezhető fel. Egy-egy táblán régebben szárazborsó termesztése folyt, de zöldborsó vagy zöldbab nagyobb táblán szinte sohasem került vetésre. Volt egy időszak, amikor Eger és környékén évekig kaportermesztés folyt, mára ez teljesen megszűnt.

in the autumn when the weather is too wet or the delayed germination of the seeds if autumn is too dry. The increase of the growing area for both crops is limited by the regulation that they can only be sown on the same piece of land every five years. It has to be mentioned that it did happen on a few pieces of land that linseed was planted and in the last few years oil raddish showed up on the palette in Maklár.

As for the fodder crops, alfalfa and red clover are planted more often but also there were examples where trefoil or white clover were cultivated, or by the inspiration of the Kompolt Research Institution they tried the crown vetch that was refined there and they saw the prospect for growing it in the less favourable acidic soils. A few years ago in Verpelét lupine was planted in a few fields. Soya is expressly a plant of more recent times in this area, it was planted in Maklár and Egerszalók.

Larger areas were used for planting potatoes in the area of Sirok, however it is still grown nearly everywhere in small plots. Just out of interest sometimes Phacelia (bluebell) appears in the area which, even if it is not planted for bird feed, could be used as a green manure plant, or for seed and beekeepers are planting it for bee pasture.

The growing of tobacco was nearly abandoned. The once famous tobacco of Verpelét disappeared for years and then the new experiments of growing did not last; although, in some part of this area, really good quality could be grown.

Vegetable production. Growing vegetables was never really significant in this area but earlier Verpelét and Feldebrő produced tomatoes in larger fields, also sometimes onions or root vegetables. It is still happening in smaller areas, furthermore cabbage is grown for example in Feldebrő, and in Kerecsend paprika and tomatoes are also planted in greenhouses. They are present in the home gardens but this sector that was not too significant before can now be found only spradically. A few fields were used for the cultivation of dry peas before, but green peas and beans were never planted in large areas. There was a period when for some years dill was grown in Eger and its surroundings, but it has disappeared.

In summary, there is some hope that by the application of manual work and profession-

Összegezve, legfeljebb a jövő adhat reményt arra, hogy elsősorban a kézimunka és szaktudás igényes alkalmazásával a zöldségnövények vetésterülete növekedjék. Ennek természetesen vannak korlátai (pl. környezeti feltételek), de szinte mindenütt található egy-két tábla, mely alkalmas e növények termesztésére.

Gyümölcsstermesztés. A gyümölcsstermesztés hasonlóan alakult, mint a zöldségstermesztés, csak annyi a különbség, hogy régebben a jelentősége nagyobb volt, s mára sem tűntek el teljesen az ültetvények. Almaültetvények Maklár, Sirok, Kerecsend területein vannak, s Makláron emellett körte, sárgabarack, őszibarack, szilva, meggy és mandula-telepítések is történtek. Sárgabarack ültetvény Verpeléten régebben is volt, s új telepítés is történt, s található még egy termő ültetvény Kerecsenden. Őszibarackos a már említetten kívül Ostoroson van, igen előregedett és leromlott állapotban. A híres szomolyai cseresznye ma is megtalálható, újabb ültetvényeket is létesítettek. Andornaktályán kisebb területen dió is található, de ez a növény a körzetben sohasem volt jelentős. A bogyós gyümölcsűek közül málnát Demjénben telepítettek, de már nem művelik, ribizli Verpelét, Feldebrő és Tarnaszentmária területein van, az egrest felszámolták. Hasonlóan szeszélyes a görögdinnye termesztése is, ami szintén folyt egyes területeken, mint Makláron és Verpeléten, míg mára ez inkább Kál, Kápolna és Kompolt térségében jellemző. Érdekesség, hogy bodza ültetvények is létesültek Egerszalókon, Egerszóláton és Felsőtárkányban.

A felsorolt növények termesztésének a környezeti feltételei adottak a körzetben, s vetésükre, telepítésükre újból bármikor sor kerülhet, ha a piaci és gazdasági, gazdálkodási feltételek kedvező irányban változnak.

al knowledge the growing areas of vegetables will increase in the future. Of course there are limits (for example environmental conditions) however there is always a field or two that are suitable for growing these crops.

Fruit. Growing fruit took a similar course to the growing of vegetables with the only difference that it previously held a higher significance and the orchards have not totally disappeared. Apple orchards are found in the areas of Maklár, Sirok, Kerecsend and in Maklár also pear, apricot, peach, plum, sour cherry and almond were planted. There used to be an apricot orchard in Verpelét and there is also a new orchard, further there is a fertile orchard in Kerecsend. Apart from the one mentioned, there is a peach orchard in Ostoros that is very old and degraded. The famous cherry of Szomolya still survives, also new orchards have been planted. In Andornaktálya there is a small area of walnuts but this plant has never been significant in this region. From the berries, raspberry was planted in Demjén but it is not cultivated any more, red currant is cultivated in Verpelét, Feldebrő and Tarnaszentmária, gooseberries have been abandoned. Also the cultivation of water melons that were grown in some areas such as Maklár and Verpelét is similarly scarce, however nowadays it is more typical in Kál, Kápolna and Kompolt. It is of interest that there are some elderberry plantations in Egerszalók, Egerszólát and Felsőtárkány.

The environmental conditions are favourable in the region for the plants mentioned and their sowing and cultivation could be restarted at any time when the conditions of the market, economy and husbanding change.